

Leikkaussalikäyttäytyminen

Käyttäydy nätisti???

- * Miten menet? – ennen saliin menoa oikea valmistautuminen
- * Mihin menet? – ovet käyvät tiuhaan?
- * Mitä teet? – keskity tehtävääsi, älä haahuile

Ennen saliin menoa

- * Periaate on helppo:
- * Viet vain mahdollisimman vähän ympäristön ja oman itsesi bakteereja saliin !

iho: yksilöerot, sukupuolierot, ihon hoito, parranajo, ihon eri alueet

hiukset: ks yllä, puhtaus, hilse, hair spray

kynnet: pituus, lakka, koristeet

yksilön vapaus uhattuna?

Ennen saliin menoa

- * Viet vain mahdollisimman vähän ympäristön ja oman itsesi bakteereja saliin !

Vaatteet: alusvaatteet (vrt perineum), puhtaus, kuka , missä, milloin?

Tammelin et al 2000: ilmakeräys testikammiossa, 10 koehenkilöä, omassa alusvaatteissaan levittivät jopa 958 CFU/m³ 2 min kuluessa

Ennen saliin menoa

- * Tikkiliivit, vilutakit, kivat myssyt monikäyttöiset , vaihtotiheys, omat ja niiden huolto

Tammelin et al 2000, testikammio

alusvaatteet		Yhden työvuoron ajan käytetty leikkaussaliasu	
Kokonaisbakteerien sirona CFU/m ³	MRSE sirona CFU/m ³	Kokonaisbakteerien sirona CFU/m ³	MRSE sirona CFU/m ³
223	2	688	21

kukaan ei ole edes uskaltanut tutkia itse huollettujen tekstiilien bakteerien sirontaa !

Ennen saliin menoa siis:

- * Saliin mennään siis vain sitä tarkoitusta varten valmistetuissa, puhtaissa vaatteissa
- * Vilutakit kertakäyttöiset
- * Myssyt kertakäyttöiset tai sitten varmasti aamulla puhdas, silti kertak. On parempi !

Erityismurheita

- * Satunnaiset kävijät
- * vierailijat, tutustumisryhmät
- * konsultit, lääkärit ja heidän takkinsa

Oikea valmistautuminen

- * **Kädet:**
- * Käsien kirurginen desinfektio, teoreettinen tutkimustieto puoltavat 3 minuutin etanolikäsihuuhteella suoritettua käsien desinfektiota
- * Log 4 alenema ihon vaihtuvassa ja osin pysyvien bakteerien määrässä
- * Saippuapesu ei tehoa riittävästi
- * Suomesta ei ollut tutkittua tietoa, kunnes :

Kirurginen käsidesinfektio suomalaisittain

- * Rintala et al. TYKS kantasairaala, Vakka-Suomen sairaala, Loimaan ja Salon aluesairaalat, 2014 S.Lääkärilehti
- * Ensin 1.9.2010 alk. koulutus henkilökunnalle päivitettyt ohjeet
- * 1. vaihe 15.10.10-15.11.2010, aika tekniikka, annostelu, levittäminen, kuivaus sekä vielä estävät tekijät (kynnet, kellot, korut)
- * 477 havainnointia

- * oikea käsien desinfektio toteutui vain 40%,
- * 3 min aika alittui 58%, ajan mediaani 2,63min
- * Hoitajat 3,42 min lääkärit 1,83 min

Kirurginen käsidesinfektio suomalaisittain

- * Naishoitajat 3.48min – mieshoitajat 3,03min
- * Naislääkärit 2,28min – mieslääkärit 1,65min

- * Vain 55% käytti 15ml tai yli
- * 16 / 477 havainnossa (3.5%) oli jokin este, 8 kielteinen asenne! 5 pitkät kynnet, 1 ihottuma, 1 haava, 1 kynsilakka

Kirurginen käsidesinfektio suomalaisittain

- * 1.kierroksen jälkeen TYKS palautekierros ja syksy 2012 toinen havainnointikierros
- * 2. kierros (vain TYKS), 250 havaintoa
- * 41% 3 min (1.kierros TYKS:ssä 42%), mediaani 2,27 min
- * Lääkärit 1,45 min (1 kierros oli 1,83 min!!)
- * Hoitajat 3,24 min (1 kierros oli 3,42 min)
- * 6/250 (2,4%) oli este, 2 kynnet, 2 ihottuma, 1 kielteinen asenne, 1 hihat

Kirurginen käsidesinfektio suomalaisittain

- * Erityisesti **lääkäriys johtaa huonoon tulokseen** valtaosa hoitajista oli naisia (vain 14 mieshoitajaa)
- * **Komplianssi** tässä kirurgisen käsien desinfection havainnoissa ja palauteinterventiossa **ei siis muuttunut kokonaisuutena paremmaksi**
- * Kuitenkin ero: käsien annettiin kuivua pesun jälkeen 60% vs 72%
kädet hierottiin kuiviksi 57% vs 76%
(kielteisiä asenteita 8 vs 1)
- * tilanne siis sama kuin yleisesti käsidesinfection komplianssin parantamisyrityksissä yleismaailmallisesti on laita

Mikä meitä vaivaa?

- * Kiire?
- * epäily tehosta?
- * ”Likaiseen leikkaukseen likaisin käsin”
- * Hankalia asenteita: ”en ole bakteeria nähnyt”

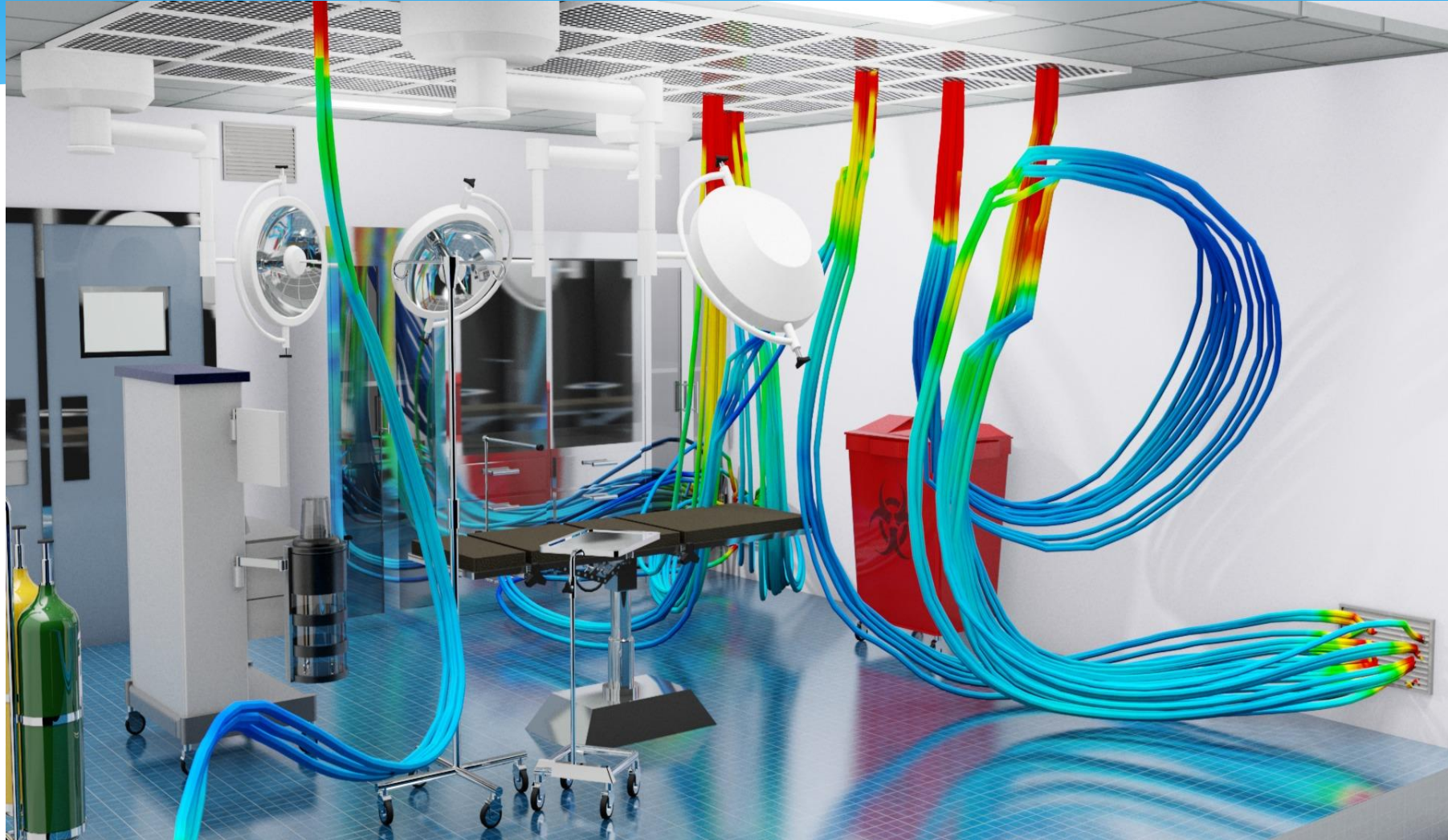
Mitä tehdä?

- * Rintala et al:
- * Asennemuokkaus
- * Aloitetaan jo opiskeluaikana
- * Ajännäyttö
- * Julisteet
- * Vahvemmat aineet?
- * Käsien desinfektio osana check listaa
- * Esimiehen, opettajan, esimerkki
- * Ammattistandardi ja sen valvonta; tarvittaessa sapiskaa?

Saliliikenne, Ovien avaus ja henkilömäärä

- * Runsas tutkimusnäyttö siitä että ovien avaaminen leikkaussalissa:
- * Muuttaa ilman virtaukset. Epäpuhtaalta alueelta puhtaaseen, horjuttaa sekä turbulentin että laminaarisen ilmastoinnin järjestelmää
- * Korreloi salin CFU ja partikkelimääriä, toimivat selkeinä ja merkittävinä leikkaussali-ilman indikaattoreina, korkeat luvut ovat hälyttäviä
- * jopa SSI korrelaatio on osoitettu (Young et al. 2010), thx kir.
46 peräkkäistä oper, ei SSI 41: ovia avattiin keskim. 76 kertaa
SSI 5: ovia avattiin keskim. 94 kertaa

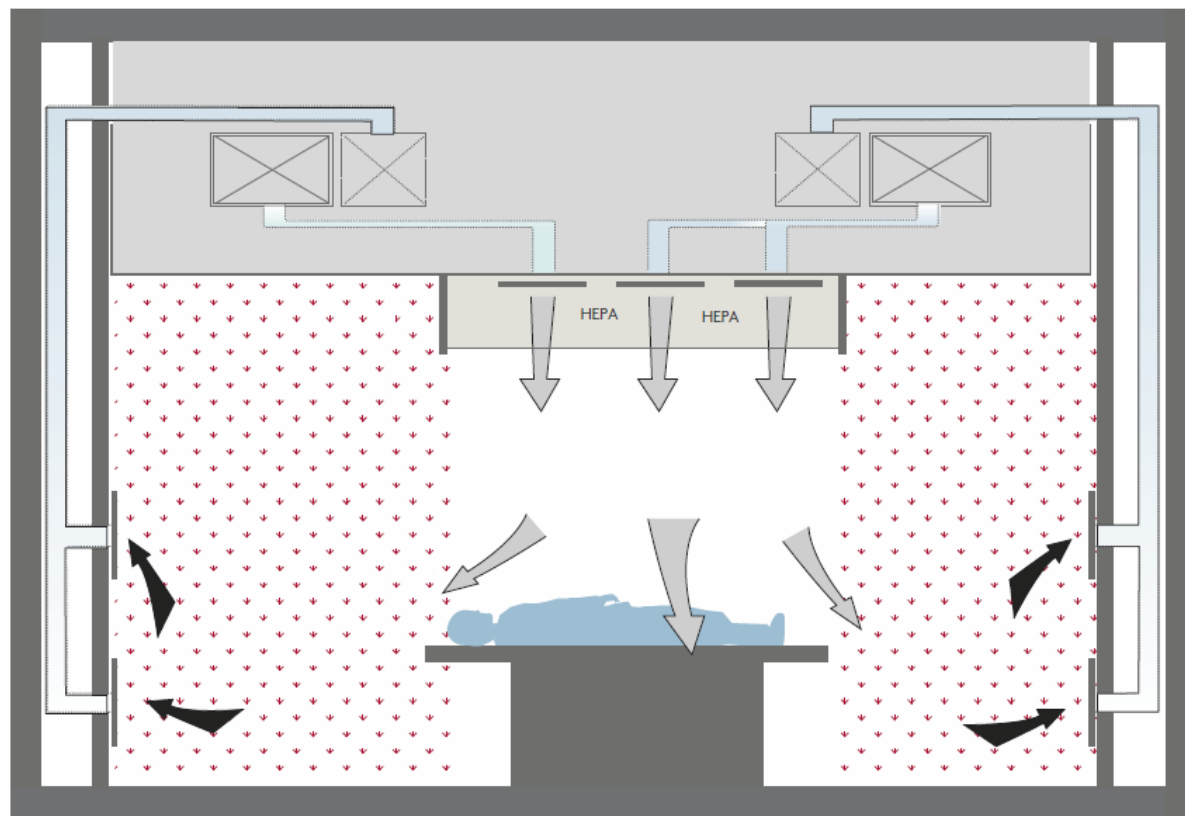

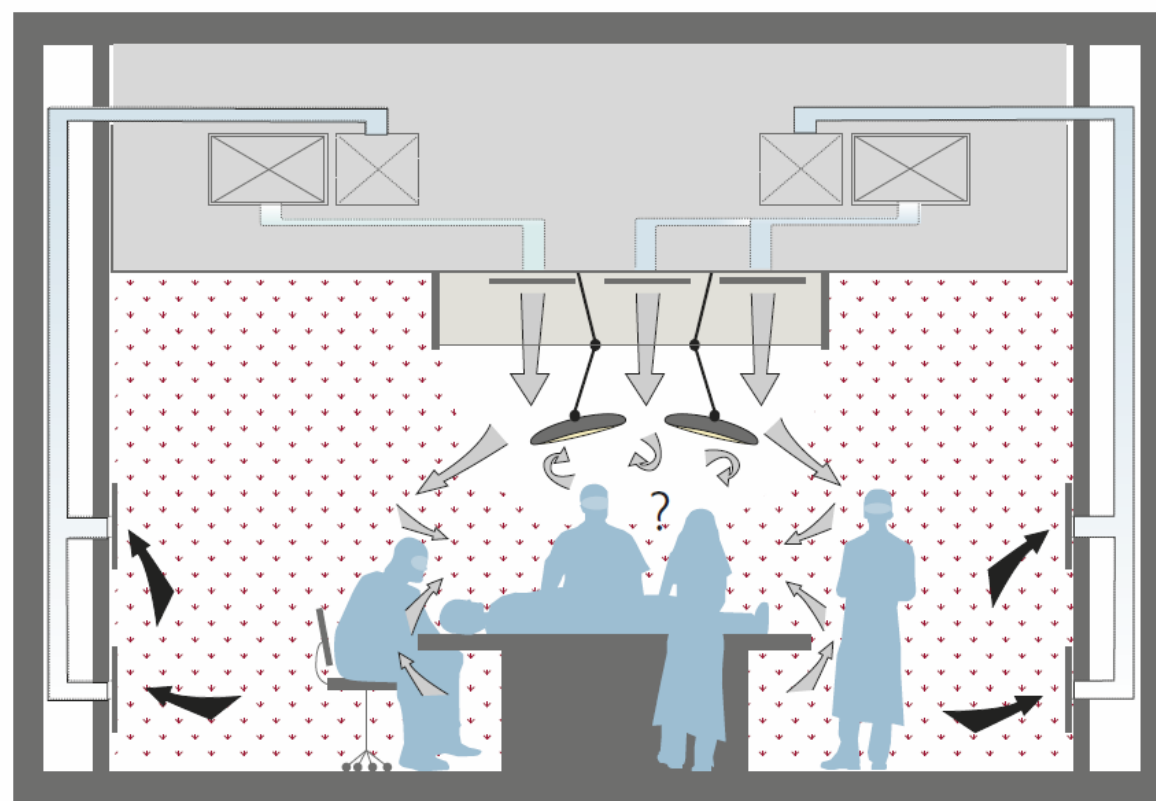
LAF, periaate

Figur 5: Operationsstue med LAF uden operationslamper eller -personale: Indblæsning og udtag af luft, samt luftens fordeling, når der ikke er indskudte objekter i den centrale luftstrøm

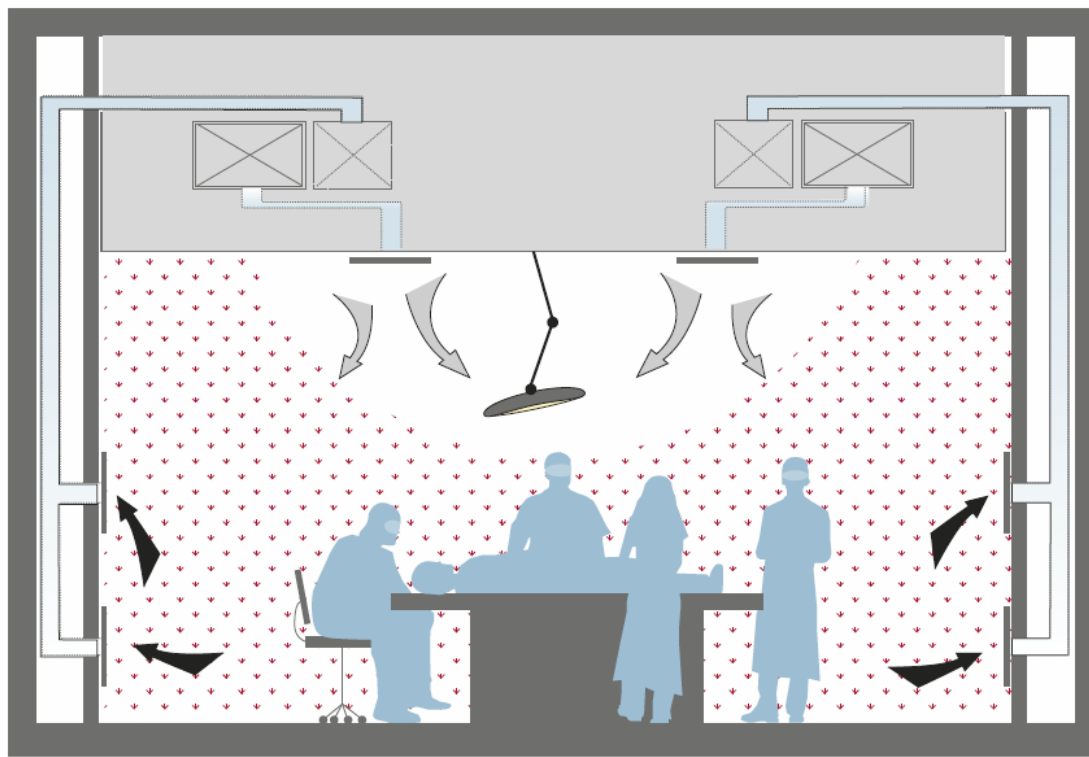
LAF, käytännössä

Figur 6: Operationsstue med LAF med operationslamper og personer:
Samme operationsstue som i Figur 5 – suppleret med operationslamper og personale

Turbulentti ilmastointi

Figur 4: Operationsstue med TAF: Indblæsning og udtag af luft, samt luftens fordeling i lokalet

Saliliikenteen vaikutus LS:n ilman laatuun

- * Erichsen Andersen et al.2012, Sahlgrenska, Göteborg, Ruotsi:
- * traumaortopedian leikkauksien aikana
- * ilmanäytteet kerättiin steriilillä kerääjällä 20-40 cm haavasta, 3m³/h 20 min ajan ja suodattimet viljeltiin 4 pvä, aerobiset pesäkkeet ilmaistiin: CFU/m³
- * seurattiin ovien avautumista (=liikenne sisään ja ulos), henkilöstön määrää ja korreloitiin ne CFU-lukuihin
- * ovia avattiin tutkimusjaksossa yht. 529 kertaa joista 93 kertaa ilman selvää syytä

Saliliikenteen vaikutus LS:n ilman laatuun

- * voimakas korrelaatio saliliikenteen ja CFU välillä, kerroin 0.74
- * henkilöstön määrällä korrelaatio vain vähäinen, 0.22
- * tulosta pidettiin merkitsevänä: steriilin leikkausalueen ilmanlaatuun vaikutti vahvasti haitallisesti saliliikenne

Saliliikenne, Ovien avaus ja henkilömäärä

- * Erichsen Andersen 2014, Sahlgrenska, Göteborg, Ruotsi
- * Yksittäinen ovien avaaminen nostaa CFU määrää 3%)
- * Jokainen henkilö nostaa salin CFU määrää 13%
- * LAF saatiin jopa 89% CFU alenema turbulenttiin verraten

Ovien avautumisen määrä primaari- tai revisioartroplastioiden

- * Panahi et al. 2012, PA, USA:
- * tarkoituksena selvittää ovien avaamisen lukumääriä polvi- ja lonkkaprotetiikan leikkauksissa; jako primaareihin ja revisioleikkauksiin, 116 tmp
- * haluttiin selvittää syyt ovien avaamiseen ja siten kehittää menettelytavat liikenteen vähentämiseen
- * keskimäärin oper. kesto primaarit 92 min ja revisiot 161min

Ovien avautumisen määrä primaari- tai revisioartroplastioiden

- * keskimäärin ovia avattiin primäärit 60 kertaa ja revisiot 135 kertaa eli 0,65 kertaa/min ja 0,84 kertaa/min!
- * suurin syy liikenteeseen olivat passarin ja proteesiedustajan liikkuminen salista ja saliin
- * parannusehdotus: instrumenttien ja komponenttien sijoitus LS:hin (?!?) ja henkilöstön koulutus (samoin !!?)

Leikkaussaliliikenne on ongelma nivelproteesileikkauksissa

- * Bedard et al., 2015, Quebec, Kanada:
- * Tarkoituksena selvittää ovien avaamismäärät 100 perättäisessä elektiivisessä nivelproteesitmp, 59 polviprot., 41 lonkkaprot.
- * Henkilöstö ei tiennyt havainnoin kohdetta , havainnot jaoteltu: ennen ja jälkeen viillon sekä sen mukaan kuka oven avasi
- * 7110 oven avausta / 100 leikkausta
- * 0,64 avausta / min, 0,84 ennen viiltoa ja 0,54 leikkauksen aikana, ei eroa lonkan tai polven leikkausten välillä
- * instrumenttihoitajat 52 % , anestesiahenkilöstö 24 % , Ortopedit 12 %

Leikkaussaliliikenne on ongelma nivelproteesileikkauksissa

- * Pohdinnassa tuotiin esille havaittu suuri vaihtelu ovien avausten määrässä: 0,36 /min – 1.05 /min, vaikka periaattessa tiedetään että etenkin protetiikan saleissa pitäisi liikenne rajoittaa mahdollisimman vähin.
- * Syitä ei erikseen rekisteröity, mutta esille tulivat: haettu instrumentteja tai proteeseja, päästetty tauoille, leikkauksen kulun tarkistaminen, keskustelu kollegan kanssa käytävälle, instrumentti- ja anestesiahenkilöstön koordinointi
- * Suuret erot ovien avauksen määrissä osoittavat että asian tila voidaan korjata; keinona koulutus

Vaikuttaako näkyvä seuranta ovien avaukseen

- * Shital et al. 2010, Ohio, USA: tarkasteli avoimen seurannan vaikutusta LS ovien avautumisen aikaväliin ja salissa maksimaalisesti olleiden ihmisten lukumäärään
- * lasten ortopedinen LS
- * ensin seurantajakso jolloin henkilöstö ei tiennyt seurannasta:
ovet auki 1,39 min välein ja max henkilöt 11,5 (7-15)
- * sitten avoin näkyvä seuranta:
ovat auki 1,70 min välein ja max henkilöt 11,5 (8-20)
- * Näkyvä seuranta ei vaikuttanut käyttäytymiseen

Käyttäydy oikein leikkaussalissa

- * Leikkaussaliin mennään vain sinne tarkoitetuissa vaatteissa, likaiset, edellisen päivän / vuoron aikaiset asusteet pois
- * Kirurginen käsidesinfektio oikein, anna hyvän esimerkin näkyä ja ohjaa heti muita jos näet väärää toimintaa, suomalaisten ujous ja vääränlainen herkkänahkaisuus ovat tässä esteemme
- * Leikkauksissa tarvittava materiaali kuljetetaan tehokkaasti saliin kutakin toimenpidettä varten, avoimen haavan aikana saliin ei saa mennä / poistua kuin välttämättömässä pakossa, käytä puhelinta ja päätäsi
- * ”EI KOSKE MINUA” – ylimielinen (erityisesti lääkärien) asenne häivyttävä pois

CARTOONSTOCK
.com
Search ID: dro0166